

Procesnotitie Duurzaamheidsambitie Gooise Meren

Aanleiding en toelichting

Gemeente Gooise Meren wil een van de duurzaamste gemeenten in Nederland zijn. Thema's die daarbij spelen zijn onder meer grondstoffen, energie, water en bodem. Deze notitie gaat eerst in op de context van bovenstaande opgave: een samenleving die duurzaam wil zijn heeft de overheid nodig, de overheid die duurzaam wil zijn heeft de samenleving nodig. Daarna volgt een kort overzicht van dat wat er al aan duurzaamheid gebeurt, in onze organisatie en in en met de samenleving. Vervolgens een korte schets van de aanpak om de duurzame ambitie te realiseren met ook aandacht voor de regionale samenwerkingsagenda. Om af te sluiten met de betekenis voor de raad als het gaat om de invulling van de duurzaamheidsambities.

Context

In het Coalitieakkoord 2016-2018 met als aanhef "Verbonden in verscheidenheid" is in algemene zin opgenomen dat Gooise Meren structureel inzet op duurzaamheid. Daarbij wordt verwoord dat inwoners, ondernemers en anderen nauw worden betrokken bij het gemeentelijk beleid en ook zelf verantwoordelijkheid dragen voor hun leefomgeving en voor elkaar.

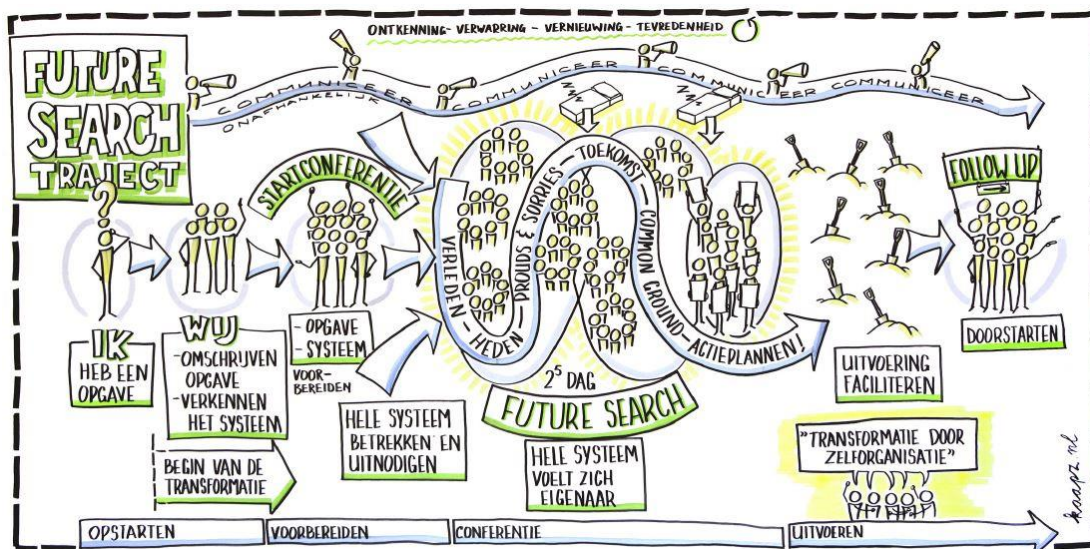
Er wordt vervolgens een keuze gemaakt voor een aantal speerpunten, waaronder Duurzaamheid. De doelen die daarbij worden aangegeven zijn:

1. Een gemeentelijke organisatie die energieneutraal functioneert voor 2030.
2. Een energieneutraal Gooise Meren als geheel in 2050.
3. Het bevorderen van de kwaliteit van wonen en leven in Gooise Meren in de toekomst door een aantal gerichte maatregelen uit te voeren.
4. Het behoud van de verscheidenheid en veelzijdigheid van leven als belangrijke leidraad bij het beheer van de omgeving, van natuur en groen.

Met als centrale ambitie het creëren van een harmonieuze en leefbare omgeving voor nu en in de toekomst; het streven naar een circulaire economie.

Co-creatie

De doelen en de ambitie zijn best stevig en uitdagend te noemen. Het begrip duurzaamheid gaat ver voorbij de grenzen van Gooise Meren. Wij zijn mede afhankelijk van de wereld om ons heen, bijvoorbeeld voor zaken als schone lucht en grondstoffen. Andersom ontstaat er nooit een duurzaam Goois Meren als niet iedereen daar zijn steentje aan bijdraagt. Met andere woorden Gooise Meren kan deze ambitie alleen realiseren als de gemeenschap Gooise Meren (inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen en haar regionale partners (regio, provincie) meedoen. De urgentie om duurzaamheid handen en voeten te geven is alleen mogelijk als alle betrokken vanuit een ik insteek naar een wij insteek groeien in een gezamenlijke co-creatieproces. De opgave is immers van ons allemaal in Gooise Meren, de gehele gemeenschap inclusief de gemeentelijke organisatie en de politiek. Maar is ook niet los te zien van onze partners in de regio.

Co-creatie proces: de weg naar de versnellingsagenda

Duurzaamheid in Gooise Meren: stand van zaken

We beginnen in Gooise Meren niet vanaf nul als het om duurzaamheid in de eigen organisatie en in de gemeenschap van Gooise Meren gaat. Er zijn al veel activiteiten en initiatieven (in gang gezet) die bijdragen aan de ambitie.

1. In onze eigen organisatie gaat het om: implementatie van duurzaamheid in de bestuurlijke besluitvorming, CO₂-Convenant met bedrijven, verduurzaming bedrijventerreinen (HIRB), ontwikkelen revolverend fonds stimuleren energie besparen bij huiseigenaren, organisatie avonden over energie besparen voor particulieren (vanuit regionaal project Energie besparen Gooi en Vecht), verkenning circulair inkopen, het VANG (van afval naar grondstof) programma en de communicatie over natuur, milieu en duurzaamheid via gemeentepagina en digitale media.
2. Kijken we naar de samenleving daar spelen diverse initiatieven die wij faciliteren en stimuleren: Gooise Meren Coöperatief (onder andere de Buzz in Muiderberg,), lokale energie coöperatie Watt Nu, werkgroep Fairtrade Gooise Meren, Natuur- en Milieueducatie in het onderwijs. Daarnaast zijn er duurzame initiatieven die los van de gemeente draaien zoals Soupurbe (taste before you waste), Tiny Housing, Milieuraad Junior en Repair Café. En natuurlijk zijn er initiatieven die bijdrage aan een duurzaam Gooise Meren waar wij geen weet van hebben.

De bovenstaande activiteiten laten zien dat de verantwoordelijkheid voor een duurzame samenleving in Gooise Meren al gedragen wordt door velen.

Toekomst van duurzaamheid in Gooise Meren

Zoals gezegd gaan wij het duurzaamheidsbeleid integraal en in co-creatie met betrokkenen uit onze samenleving opstellen. Dat betekent dat alle betrokkenen die zich verantwoordelijk voelen, inclusief de gemeentelijke organisatie, bouwstenen aandragen voor de uitvoeringsagenda van dit beleid. De aanpak om hier te komen is tweeledig:

Versnellingsagenda duurzaamheid

Inwoners, (maatschappelijke) organisaties, bedrijven, ambtenaren en bestuurders/raadsleden van Gooise Meren stellen in co-creatie met elkaar een Versnellingsagenda Duurzaamheid op. De versnellingsagenda schetst een toekomstperspectief, waarin helder en concreet is verwoord hoe een duurzaam Gooise Meren er volgens alle betrokkenen uit ziet: wat zijn de ambities en doelen op de gezamenlijke resultaatgebieden, wat is de bijbehorende uitvoeringsagenda, welke acties zetten alle betrokkenen daarvoor op korte en middellange termijn in gang en wie draagt bij aan wat, ieder vanuit zijn eigen rol. Het streven dat Gooise Meren voldoet aan de Fairtrade criteria en het opstellen van een Convenant duurzaam ondernemen bedrijfsleven maakt onderdeel uit van deze agenda.

- De versnellingsagenda draagt bij aan het versterken van het netwerk van duurzame initiatieven in Gooise Meren en draagt tevens bij aan het doel om in 2050 energieneutraal te zijn als gemeenschap.
- Met de Versnellingsagenda zetten we een proces met alle betrokkenen in, waarin we elkaar regelmatig ontmoeten om vragen te beantwoorden als: waar hebben we vooruitgang geboekt, zitten we op de goede weg, is er aanvullende kennis en menskracht, verbinding nodig, doen zich nieuwe kansen voor, etc..

Gemeente Gooise Meren neemt verantwoordelijkheid

Gemeente Gooise Meren brengt ook haar deel in, in de versnellingsagenda. Gooise Meren neemt in ieder geval de verantwoordelijkheid voor die zaken die in onze directe beïnvloedingssfeer liggen: ontwikkelen van een (duurzaamheids)bewustzijn in de gemeentelijke organisatie, opstellen routekaart om eigen vastgoed in 2030 energieneutraal te krijgen, duurzaamheid weegt mee bij de publieke taken rondom vergunningverlening en handhaving, verduurzaming inkoopbeleid (bv. circulair inkopen), instellen van een revolverend fonds om energiebesparing in de particuliere woningvoorraad te versnellen, etc.

Er zijn al stappen gezet

In april en juni van dit jaar is al een kleine groep betrokkenen bij elkaar geweest om te brainstormen over acties die bijdragen aan een duurzamer Gooise Meren. Met elkaar is een aantal kernthema's geformuleerd: bewustwording/netwerken/jeugd en jongeren, energie, waarderende economie, grondstoffen en afval, (ge)bouwen en wonen, vervoer en groen (water, voeding), lucht. Een ander resultaat van de tweede bijeenkomst is het besef dat een grotere groep mensen en partijen nodig is die verantwoordelijkheid willen en kunnen nemen voor een duurzamer Gooise Meren. Een proces van co-creatie leidt dan tot de gewenste synergie: een collectieve ambitie

rond duurzaamheid, waar alle betrokken partijen voor hun deel verantwoordelijkheid voor nemen en afzonderlijk of gezamenlijk aan de slag gaan met de gewenste initiatieven en maatregelen.

Regionale samenwerkingsagenda

De Regionale Samenwerkingsagenda (RSA) waarin alle gemeenten in Gooi en Vechtstreek samenwerken kent een Uitvoeringsprogramma Energietransitie. Gooise Meren sluit aan bij dit programma omdat het aanvullend is op de gemeentelijke doelen rondom energie en duurzaamheid. Binnen dit uitvoeringsprogramma gaan diverse projecten lopen die bijdragen aan Gooise Meren Energieneutraal in 2050. Deze doelstelling is niet los van samenwerking met andere gemeenten en partners in onze regio te behalen. Binnen deze samenwerking is dan ook van belang om versterkt te participeren in projecten die bijdragen aan de eigen doelstellingen: bijvoorbeeld een pilot circulair inkopen. De RSA stelt ook middelen beschikbaar voor de uitvoering van de regionale projecten.

Rol van de raad

Samenwerking tussen overheid en samenleving betekent gebruik maken van elkaars ervaringen en talenten. Ruimte creëren voor initiatief, zelforganisatie en zeggenschap. Zo zorgen we samen dat de Gooise Meren een aantrekkelijke, duurzame en waardevolle woon-, leef- en werkomgeving blijft. Dit uitgangspunt brengt veranderende verantwoordelijkheden met zich mee voor alle betrokkenen. Wij verwachten van inwoners en organisaties dat zij handen en voeten geven aan zelforganisatie en maatschappelijke verantwoordelijkheid. Daar staat tegenover dat wij als gemeente ruimte en vertrouwen geven aan initiatieven uit de samenleving, ook op het vlak van duurzaamheid. Tegelijkertijd pakken wij onze verantwoordelijkheid op als een van de partners in de Gooise Meren samenleving.

Wat betekent dit voor de Raad als we kijken naar de invulling van de duurzaamheidsambities:

1. De Raad wordt actief betrokken bij het duurzaamheidscafé en werkatelier dat onderdeel uitmaakt van het proces om tot de versnellingsagenda duurzaamheid te komen.
2. De uitvoering van de versnellingsagenda is uiteindelijk een verantwoordelijkheid van alle partijen waarbij de raad over de vaststelling van de eigen gemeentelijke inzet gaat. Inzet als eigenaar van bijvoorbeeld gebouwen, beheerder van (openbare) ruimte en inzet in de uitvoering van de publieke taak van de gemeente.
3. De versnellingsagenda duurzaamheid is een dynamisch geheel. Inzichten veranderen, betrokkenheid van mensen en organisaties verandert. Met elkaar (gemeente en samenleving) is het nodig om de uitvoering van de agenda en de ontwikkelingen in de samenleving te volgen en waar nodig met elkaar bij te stellen.
4. Een co-creatieproces past in het huidige tijdsgewricht. Hiermee laten wij zien dat wij ons verbonden voelen met duurzame initiatieven in de samenleving, deze waarderen en erkennen. En dat wij als gemeente Gooise Meren invulling geven aan een duurzame samenleving als een partner door ontmoetingen te organiseren met en tussen partijen die van betekenis zijn voor de verduurzaming van Gooise Meren.